Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2022, sp. zn. 11 Tdo 123/2022, ECLI:CZ:NS:2022:11.TDO.123.2022.1

Číslo: 46/2022

Právní věta:

Omluvitelnou pohnutku ve smyslu § 146a tr. zákoníku zpravidla nemůže vyvolat předchozí nebezpečné jednání poškozeného jako účastníka silničního provozu, které bylo v rozporu s dopravními předpisy a obviněný jím mohl být rozhořčen.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.02.2022

Spisová značka: 11 Tdo 123/2022

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky

Předpisy: § 146a tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1337/2015, uveřejněné pod číslem 24/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2012, sp. zn. 8 Tdo 1513/2012, uveřejněné pod číslem 47/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 5 Tdo 168/2012, uveřejněné pod číslem 53/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 4 Tdo 1517/2010, uveřejněné pod číslem 9/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2010, sp. zn. 7 Tdo 793/2010, uveřejněné pod číslem 14/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. 8 Tdo 891/2019

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. 8 Tdo 250/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2011, sp. zn. 7 Tdo 1289/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2012, sp. zn. 7 Tdo 18/2012

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. 7 Tdo 474/2013

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného D. S. proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. 50 To 252/2021, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 7 T 38/2020.

I.
Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 24. 6. 2021, sp. zn. 7 T 38/2020, byl obviněný D. S. uznán vinným přečinem poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku. Za tyto trestné činy jednání byl odsouzen podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Současně mu byl podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání 12 měsíců. Obviněnému byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. rovněž uložena povinnost uhradit na náhradě škody poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, Regionální pobočka Plzeň, částku ve výši 17 575 Kč.

2. Citovaný rozsudek Okresního soudu v Karlových Varech následně obviněný stejně jako státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Karlových Varech napadli odvoláními, která byla usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. 50 To 252/2021, podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná zamítnuta.

3. Podle skutkových zjištění okresního soudu se obviněný D. S. dopustil trestné činnosti tím, že dne 3. 4. 2020 od 21:15 do 21:35 hodin v XY poblíž Obchodního domu Penny Market předjel svým motorovým vozidlem tov. zn. XY, černé barvy, typu SUV, motorové vozidlo poškozeného T. V. tov. zn. XY, které zablokoval tak, že zastavil své vozidlo v jeho jízdní dráze, vystoupil s teleskopickým obuškem v ruce, přičemž poškozený nezastavil, objel jej a pokračoval v jízdě, takže obviněný udeřil obuškem do vozidla poškozeného, čímž udělal důlek v rámu pravých zadních dveří, a způsobil tak škodu na vozidle ve výši Kč 8 000 Kč. Obviněný dále sledoval poškozeného až k domu na adrese XY, kde přistoupil k vozidlu poškozeného, který zde zastavil, otevřel dveře u řidiče, sehnul se do vozidla poškozeného, z něhož odcizil palubní kameru zn. Beng v hodnotě 500 Kč, kterou měl poškozený připevněnou na čelním skle vozidla, a zaútočil na sedícího poškozeného v jeho vozidle teleskopickým obuškem údery do obličeje tak, že zlomil poškozenému nos a způsobil drobná povrchová zranění v obličeji a rozbil mu dioptrické brýle v hodnotě 4 000 Kč, přičemž zranění poškozeného si vyžádalo převoz k ošetření zdravotnickou záchrannou službou a následnou operaci nosu s hospitalizací v Karlovarské krajské nemocnici trvající od 6. 4. 2020 do 9. 4.2020; poškozenému tím způsobil škodu na jeho majetku v celkové výši 12 500 Kč a uvedeného jednání se dopustil, ačkoliv byl pro přečin výtržnictví pravomocně odsouzen trestním příkazem Okresního soudu v Sokolově ze dne 2. 11. 2010, sp. zn. 21 T 103/2010.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti shora uvedenému usnesení odvolacího soudu podal obviněný D. S. prostřednictvím svého obhájce dovolání, a to proti všem jeho výrokům, a uplatnil v něm dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, neboť je přesvědčen, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Naplnění tohoto dovolacího důvodu spatřuje obviněný v porušení svého práva na spravedlivý proces v důsledku existence extrémního nesouladu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními.

5. V odůvodnění svého dovolání obviněný předně namítl, že soud prvního stupně vystavěl své skutkové závěry pouze na řetězci nepřímých důkazů, přičemž provedené důkazy nejsou dostatečné pro spolehlivé zjištění skutkového stavu. Odvolací soud následně stvrdil tento postup, přičemž své závěry vystavěl na doznání obviněného, které však bylo učiněno při jeho zadržení, obviněný v jeho rámci nevypověděl nic konkrétní ke skutku, který mu byl kladen za vinu, a především bylo podle dovolatele učiněno ze strachu a za účelem vyhnout se dalším represím ze strany policejního orgánu. Obviněný má tedy za to, že soudy obou instancí na základě jeho doznání již nepřezkoumávaly všechny okolnosti případu, a nedostály tak své zákonné povinnosti doplňovat dokazování v rozsahu potřebném pro spravedlivé rozhodnutí.

6. Obviněný vedle toho namítl, že skutková zjištění soudů nižších stupňů považuje za extrémně rozporná s obsahem jednotlivých důkazů, přičemž tyto důkazy byly hodnoceny pouze v neprospěch obviněného. K tomu dovolatel blíže uvádí, že výpovědi policistů V. F. a M. Ž. o skutku, který mu byl kladen za vinu, neuvádí nic podstatné z hlediska objasnění průběhu skutkového děje, jelikož tito svědci mohli vypovídat pouze k průběhu vyšetřování. Svědci T. D. a P. D., jakož i poškozený T. V., tj. osoby, které jako jediné byly na místě činu v době jeho spáchání přítomny, neoznačili osobu obviněného za pachatele skutku s tím, že poškozený dokonce uvedl, že se do doby hlavního líčení s obviněným nikdy nesetkal. Současně nebyla prokázána ani přítomnost těhotné ženy na místě činu, jelikož svědek M. Ž. osobně viděl i ztotožnil partnerku obviněného, avšak svědkyně P. D. o těhotenství ženy přítomné na místě činu vypověděla pouze v souvislosti, že o něm měl hovořit pachatel. Dále nebylo prokázáno, že vozidlo, které bylo přítomno na místě činu, bylo skutečně vozidlem obviněného, jelikož se ani z kamerového záznamu ani z popisu svědků T. D. a P. D. nepodává tovární značka vozidla, jeho registrační značka či jakákoliv přesnější specifikace, než že šlo o typ SUV černé barvy, přičemž i na základě soudem předložených fotografií vozidla obviněného uvedla svědkyně P. D. pouze tolik, že by to mohlo být vozidlo z místa činu. Nadto obviněný podotýká, že se spáchání skutku nepodává ani z kamerového záznamu, na kterém mají být zachycena vozidla pachatele a poškozeného. Soud prvního stupně pak vycházel pouze z tvrzení poškozeného, že kamera zajištěná ve vozidle dovolatele je kamerou, která jím byla poškozenému odcizena, aniž by bylo zjišťováno a ztotožněno např. její sériové číslo či původ, přičemž ze žádné ze dvou kamer, které byly zajištěny v jeho vozidle, nebyl zajištěn žádný kamerový záznam. Ani nedopalek cigarety, zajištěný na místě činu a obsahující DNA obviněného, přitom podle obviněného sám o sobě nevypovídá nic o tom, že by se skutek tak, jak je popsán v odsuzujícím rozsudku a je obviněnému kladen za vinu, skutečně stal.

7. Obviněný dále zdůrazňuje, že k osobě poškozeného svědek T. D. mimo jiné uvedl, že je výbušné povahy, a popsal jej jako rozdvojenou osobnost s finančními problémy. Naproti tomu svědkyně P. D. popsala poškozeného jako osobu jednodušší. Byť soud prvního stupně v odůvodnění rozsudku sám uvedl, že poškozený při svědecké výpovědi vykazoval zdravotní indispozici, i přesto vycházel při popisu skutku pouze z jeho výpovědi, kterou i přes vše výše uvedené nepodrobil objektivnímu hodnocení její věrohodnosti. Pečlivě se věnoval pouze údajnému předání peněžní částky „jako jisté náhrady za projednávané protiprávní jednání vůči němu“, které se ovšem opět opírá pouze o výpověď poškozeného, jehož jednotlivá tvrzení se však neshodují ani v samotné částce, kterou měl od pachatele obdržet.

8. Obviněný dále namítá, že právní kvalifikaci jeho jednání jako přečinu podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku považuje za chybnou, neboť dané jednání nenaplňuje znaky skutkové podstaty tohoto trestného činu, a opakovaně podotýká, že soudy nižších stupňů připustily, že obviněný byl k činu motivován situací vzniklou v silničním provozu a mohl získat pocit ohrožení v souvislosti s jízdou poškozeného, a to s ohledem na těhotnou partnerku, kterou vezl ve svém vozidle. Soudy nižších stupňů se ovšem nikterak nepokoušely zajistit žádný objektivní důkaz k tomu, jak se obviněný a poškozený chovali při inkriminované jízdě, přestože svědek T. D. ve své výpovědi uvedl, že se mu poškozený přiznal, že obviněného v průběhu jízdy ohrožoval, a uvedl též, že poškozený v minulosti řídil i po bezprostředním požití alkoholu. Přesto se však odvolací soud nikterak blíže nezabýval pohnutkou obviněného, a to především posouzením, zda by z jeho strany nemohlo jít o pohnutku omluvitelnou, čímž by mohla být naplněna skutková podstata trestného činu podle § 146a tr. zákoníku.

9. Závěrem pak obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Plzni a následně sám rozhodl ve věci tak, že se obviněný zprošťuje obžaloby.

10. K dovolání obviněného D. S. zaslal své písemné stanovisko státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“), který předně konstatoval, že obviněný ve svém dovolání pouze zopakoval svoji obhajobu, kterou již uplatnil před soudem prvního stupně i odvolacím soudem, přičemž tato obhajoba byla oběma soudy nižších stupňů řádně vypořádána. Podstatná část námitek dovolatele pak podle státního zástupce směřuje proti učiněným skutkovým zjištěním, přičemž tyto námitky nenaplňují uplatněný dovolací důvod a nemohly by být odůvodněné ani po změně formulace dovolacích důvodů novelou trestního řádu, k níž došlo s účinností od 1. 1. 2022. Soud prvního stupně totiž v dané věci podle státního zástupce provedl komplexní a bezvadné dokazování, a to nejen pokud jde o jeho rozsah, ale rovněž co do problematiky navazujícího formování skutkových závěrů. Svým povinnostem pak dostál i odvolací krajský soud, který řádně přezkoumal odvolání obviněného a se všemi jeho námitkami se přesvědčivě vypořádal.

11. Podle státního zástupce nelze v této souvislosti přehlédnout zejména to, že obviněný předmětnou trestnou činnost při svém výslechu konaném v rámci přípravného řízení v přítomnosti svého obhájce doznal. Nešlo přitom o důkaz osamocený, jelikož průběh útoku vůči poškozenému popsali jak svědci – manželé D., tak i poškozený T. V., který se vyjádřil rovněž k tomu, co předcházelo konfliktu. Útok je navíc popisován i v telefonátu svědka T. D. na linku Policie České republiky. Ačkoli dovolatele jako agresora nebyli uvedení svědci schopni u hlavního líčení jednoznačně identifikovat, o jeho pachatelství svědčí, kromě jeho vlastního doznání, také to, že užívá stejné vozidlo jako útočník. S útočníkem byla na místě činu ve vozidle taktéž těhotná žena, což koresponduje se zjištěním, že obviněný měl v té době těhotnou přítelkyni. Na místě činu byl současně zajištěn nedopalek cigarety s DNA odpovídající osobě dovolatele. V jeho vozidle byla navíc nalezena i kamera poškozeného odcizená při útoku. Rozsah způsobeného zranění pak byl spolehlivě zjištěn na podkladě lékařské zprávy a pořízené fotodokumentace, výše škody pak na podkladě zajištěného odborného vyjádření. Pokud tedy obviněný do jisté míry zpochybňoval obsahovou vazbu učiněných skutkových zjištění na provedené důkazy, není možné mu podle státního zástupce přisvědčit.

12. K námitce obviněného, že s ohledem na okolnosti bylo namístě posoudit soudy zjištěné jednání jako přečin ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky podle § 146a odst. 1 tr. zákoníku, státní zástupce uvádí, že rovněž tato námitka postrádá opodstatnění. Obviněným akcentovaná předchozí konfliktní situace v silničním provozu, jejímiž viníky byli navíc oba, tedy dovolatel i poškozený, rozhodně nebyla natolik intenzivním a silným podnětem, který by odůvodňoval, byť jen dílčí úvahy o eventuálním posouzení stíhaného jednání z hlediska uvedené privilegované skutkové podstaty.

13. Státní zástupce tedy závěrem shrnuje, že soudy učinily správná skutková zjištění a jednání dovolatele přiřadily také odpovídající právní kvalifikaci. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g)

tr. ř. (ať již ve znění účinném do 31. 12. 2021, nebo od 1. 1. 2022), ani dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2022, tudíž nebyly naplněny. Dovolání obviněného tedy státní zástupce považuje za zjevně neopodstatněné, proto navrhuje, aby ho Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

14. Vyjádření státního zástupce k dovolání podanému obviněným bylo následně zasláno obhájci obviněného k jeho případné replice, která však do okamžiku zahájení neveřejného zasedání o podaném dovolání nebyla předložena.

III.
Přípustnost dovolání

15. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zjišťoval, zda je dovolání přípustné a zda vyhovuje všem relevantním ustanovením trestního řádu, tedy zda dovolání obviněného bylo podáno v souladu s § 265a odst. 1, 2 tr. ř., zda bylo podáno ve dvouměsíční zákonné lhůtě a na příslušném místě v souladu s § 265e odst. 1, 3 tr. ř., jakož i oprávněnou osobou ve smyslu § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř. Dále Nejvyšší soud zkoumal, zda dovolání splňuje obligatorní obsahové náležitosti upravené v § 265f tr. ř.

16. Po jeho prostudování Nejvyšší soud shledal, že obviněný respektoval všechna výše uvedená ustanovení trestního řádu, proto podané dovolání vyhodnotil jako přípustné a vyhovující relevantním ustanovením trestního řádu, tzn. že nebyly shledány žádné skutečnosti bránící jeho věcnému projednání.

IV.
Důvodnost dovolání

17. Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., musel Nejvyšší soud dále posoudit otázku, zda lze obviněným uplatněný dovolací důvod považovat za některý z důvodů taxativně uvedených v citovaném ustanovení zákona (ať již ve znění účinném do 31. 12. 2021, nebo ve znění účinném od 1. 1. 2022), jehož existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem.

18. Jak již bylo konstatováno shora, obviněný podal své dovolání s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, tedy proto, že se domnívá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. V mezích tohoto dovolacího důvodu bylo do 31. 12. 2021 možné namítat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoliv o trestný čin nešlo, nebo že šlo o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 5, 6 tr. ř., v zásadě nebylo možné, poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci ustanovení procesních, nikoliv hmotněprávních. Posouzení správnosti právních závěrů bylo možné posuzovat pouze na základě skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, eventuálně soudem odvolacím, jež dovolací soud zásadně nemohl měnit. Vedle vad týkajících se právního posouzení skutku bylo možno vytýkat též „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“, jímž se rozumí zhodnocení otázky nespočívající přímo v právní kvalifikaci skutku, nýbrž v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

19. Tyto zásady však bylo možné i za právní úpravy účinné do 31. 12. 2021 prolomit, jestliže nebyly dodrženy zásadní požadavky spravedlivého procesu (viz článek 6 Listiny základních práv a svobod a články 36 a 38 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), neboť rozhodování o

mimořádném opravném prostředku se nemůže ocitnout mimo rámec ochrany základních práv jednotlivce a tato ústavně garantovaná práva musí být respektována (a chráněna) též v řízení o všech opravných prostředcích (k tomu viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2004, sp. zn. I. ÚS 125/04, ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/04, ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14). Ústavní soud vymezil taktéž zobecňující podmínky, za jejichž splnění má nesprávná realizace důkazního řízení za následek porušení základních práv a svobod ve smyslu dotčení postulátů spravedlivého procesu, a to v případě opomenutých důkazů, dále důkazů získaných, a tudíž posléze i použitých, v rozporu s procesními předpisy, či je-li zjištěno svévolné hodnocení důkazu provedeného bez jakéhokoliv akceptovatelného racionálního logického základu (k tomu např. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2004, sp. zn. III. ÚS 177/04, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03, aj.). S těmito principy se přitom ve své rozhodovací praxi plně ztotožnil i Nejvyšší soud jako soud dovolací.

20. V době rozhodování Nejvyššího soudu je přitom od 1. 1. 2022 účinná novela trestního řádu provedená zákonem č. 220/2021 Sb., v rámci níž dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (v nezměněné dikci) je nově vymezen v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Současně byl do ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. vložen nový dovolací důvod spočívající v tom, že „rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy“. Jde tedy o nově formulovaný dovolací důvod, který v podstatě vychází z dosavadní aplikační praxe Nejvyššího soudu uplatňované ve vztahu k dovolání obviněného opírajícího se o důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021.

21. Nejvyšší soud podle zásady platné pro trestní řízení, podle které se procesní úkony zásadně provádějí podle trestního řádu účinného v době řízení, nikoli v době činu (viz např. Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné. 1. Obecná část. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 93; též rozhodnutí pod č. 13/2014 Sb. rozh. tr.), je při svém rozhodování v dovolacím řízení realizovaném po 1. 1. 2022 povinen aplikovat normy trestního práva procesního účinné v době jeho rozhodování, tj. včetně trestního řádu ve znění novely provedené zákonem č. 220/2021 (účinné od 1. 1. 2022), avšak s tím, že i nadále pro rozsah přezkumné povinnosti Nejvyššího soudu dovoláním napadených rozhodnutí platí, že dovolací soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2006, sp. zn. 8 Tdo 849/2006). Současně platí, že rozsah, stejně jako důvody podaného dovolání lze měnit jen po dobu trvání zákonné lhůty k podání tohoto mimořádného opravného prostředku (§ 265f odst. 2 tr. ř.). Osobě obviněného D. S. přitom lhůta k podání dovolání v nyní posuzované věci uplynula ještě před datem 1. 1. 2022, tj. před účinností výše označené novely trestního řádu.

22. Mimo to Nejvyšší soud i při respektování shora uvedeného interpretuje a aplikuje podmínky připuštění dovolání tak, aby dodržel maximy „práva na spravedlivý proces“ vymezené Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a Listinou základních práv a svobod. Je proto povinen v rámci dovolání posoudit, zda nebyla v předchozích fázích řízení porušena základní práva obviněného, včetně jeho práva na spravedlivý proces (k tomu viz stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14).

V.
K meritu věci

23. Nejvyšší soud tedy v duchu výše citované judikatury Nejvyššího soudu i Ústavního soudu zkoumal, zda dovolání obviněného splňuje kritéria jím uplatněného dovolacího důvodu či jiného důvodu dovolání. Po prostudování obsahu dovolání a připojeného spisového materiálu přitom

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolací námitky obviněného uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, odpovídají pouze z části. Obviněný totiž prostřednictvím většiny svých námitek vznesených v rámci jím podaného mimořádného opravného prostředku opětovně usiluje o zpochybnění veškerých skutkových závěrů učiněných nižšími soudy, přičemž za tímto účelem namítá nedostatky v hodnocení jednotlivých důkazů, když veškeré důkazy i v jejich souhrnu považuje za nedostatečné pro prokázání toho, že to byl právě on, kdo se dopustil jednání popsaného ve skutkové větě rozhodnutí nalézacího soudu. Takovéto námitky skutkové povahy jsou však v dovolacím řízení před Nejvyšším soudem zcela irelevantní. V této souvislosti Nejvyšší soud připomíná, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. (a to ve znění účinném do 31. 12. 2021, stejně jako ve znění účinném od 1. 1. 2022) je dovolání mimořádným opravným prostředkem, který není určen k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně, ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování se totiž nachází v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popř. korigovat toliko soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, odst. 7 tr. ř.). Do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně je pak Nejvyšší soud oprávněn zasáhnout jen zcela výjimečně, pokud to odůvodňuje reálně existující extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními z nich učiněnými. O takovou situaci však v nyní posuzované věci zcela zjevně nejde.

24. Za případ extrémního nesouladu totiž nelze považovat tu situaci, kdy hodnotící úvahy nižších soudů, splňující požadavky formulované v § 2 odst. 6 tr. ř., ústí do skutkových a na ně navazujících právních závěrů, které jsou odlišné od pohledu obviněného, přičemž z obsahu provedených důkazů jsou odvoditelné postupy nepříčící se zásadám formální logiky a požadavku pečlivého uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Z obsahu předloženého spisového materiálu je přitom zcela zřejmé, že Okresní soud v Karlových Varech dostál tomuto zákonnému požadavku, když v odůvodnění svého rozsudku pečlivě a přesvědčivě objasnil, z jakých důkazů vycházel, jakým způsobem jednotlivé důkazy hodnotil a proč obviněného uznal vinným spáchanými přečiny. Obviněný D. S. přitom fakticky ani nenamítá, že ze skutkových zjištění soudu prvního stupně nelze dovodit závěry stran spáchání těchto trestných činů jeho osobou, nýbrž primárně namítá (opětovně) nedostatek důkazů pro své odsouzení, když napadá hodnocení provedených důkazů a domáhá se změny skutkových zjištění učiněných soudy nižších stupňů ve svůj prospěch. Za tímto účelem obviněný předkládá řadu námitek, jež jsou identické s námitkami, které uplatnil již před soudy nižších stupňů a které byly těmito soudy plně a řádně vypořádány. Obviněný k tomu předkládá vlastní hodnocení důkazů, když především zpochybňuje vážnost a správnost jím učiněného doznání, jakož i výpovědí jednotlivých svědků. Obviněný dále předestírá řadu svých vlastních úvah stran osobnosti poškozeného a jeho jednání, na jejichž základě považuje jeho svědeckou výpověď za nevěrohodnou, přičemž za nedostatečně prokázanou pokládá též způsobenou škodu. Pravá podstata těchto námitek však směřuje proti hodnocení provedených důkazů, jakož i z něj učiněných skutkových zjištění, aniž by tyto nasvědčovaly extrémnímu rozporu mezi skutkovými zjištěními a skutkovým stavem. Takovéto námitky však nemohly, s ohledem na jejich nepodřaditelnost nejen pod obviněným uplatněný, ale ani pod žádný jiný dovolací důvod taxativně upravený v ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. (a to jak ve znění účinném do 31. 12. 2021, tak ve znění účinném od 1. 1. 2022), založit přezkumnou povinnost dovolacího soudu.

25. V kontextu námitek obviněného D. S., jimiž tento brojí proti zjištěnému skutkovému stavu, Nejvyšší soud konstatuje, že Okresní soud v Karlových Varech v dané věci postupoval v souladu s § 2 odst. 5, 6 tr. ř., tedy zjistil skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí. Provedené důkazy poté vyhodnotil podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech zjištěných okolností jednotlivě i v jejich souhrnu. Skutkový stav, tak jak je popsán ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a jak vyplývá i z dalších skutečností popsaných především v odůvodnění jeho rozsudku, je přitom plně v souladu s

provedenými důkazy, aniž by vyvstávaly jakékoli, natož důvodné, pochybnosti o jeho správnosti. Odvolací soud následně v odůvodnění svého rozhodnutí opětovně podrobně, přesvědčivě a logicky odůvodnil, z jakých důvodů ani on neuvěřil obhajobě prezentované obviněným. Rozhodně přitom není možno souhlasit s tvrzením dovolatele, že provedené důkazy lze hodnotit v jeho prospěch, takže jsou skutkové závěry soudu prvního stupně nepodložené, jestliže tak i přesto nedůvodně neučinil. Je namístě zdůraznit zejména skutečnost, že závěr o vině obviněného se opírá především o doznání obviněného z přípravného řízení, jež obviněný učinil nejen po zákonném poučení, ale i po poradě se svým obhájcem a za jeho osobní přítomnosti. Byť lze toto doznání vyhodnotit jako kusé, obviněný nicméně v jeho rámci svým prohlášením stvrdil pravdivost všeho, co mu bylo kladeno za vinu v usnesení o zahájení trestního stíhání. Toto doznání je pak podpořeno četnými dalšími (byť nepřímými) důkazy, a to bez ohledu na skutečnost, že byť poškozený a svědci přítomní na místě činu byli schopni popsat samotné trestné jednání, nebyli již schopni označit obviněného za osobu pachatele tohoto jednání, ani jej jako pachatele vyloučit. Šlo především o shodu DNA profilu na nedopalku cigarety nalezeném na místě činu s DNA profilem obviněného, kamerový záznam z místa činu potvrzující shodu vozidla obviněného s vozidlem zachyceném na kamerovém záznamu, výpověď svědků P. D. a T. D. o shodnosti vozidla a přítomnosti těhotné ženy ve vozidle pachatele na místě činu, což v jiné souvislosti potvrzuje i svědek M. Ž., jakož i fotodokumentaci potvrzující chybějící palubní kameru ve vozidle poškozeného, která byla následně zajištěna ve vozidle obviněného a identifikována poškozeným. Rovněž zranění poškozeného objektivně dokládají lékařské zprávy a fotodokumentace poškozeného pořízená po jeho napadení. Veškeré tyto důkazy tak podporují výpověď poškozeného o útoku, jehož byl obětí, a vylučují rozumné pochybnosti o identitě útočníka, jelikož v dané věci lze bez pochybností učinit závěr o vině obviněného na základě provedených důkazů, které navzájem tvoří ucelený řetězec, jehož jednotlivé články jsou mezi sebou v souladu, tzn. že tvoří vzájemně souladné, související závěry, přičemž okruh zjištěných přímých a nepřímých důkazů je uzavřen a bez důvodných pochybností vede k závěru o vině obviněného, čímž je současně vyloučen závěr jiný.

26. Nejvyšší soud přitom s ohledem na rozsah dokazování provedeného soudem prvního stupně nepřisvědčil námitce obviněného D. S., že v daném případě nebyly provedené důkazy dostatečné pro jeho odsouzení, proto jej bylo nutno v souladu se zásadou *in dubio pro reo* stran žalovaného skutku zprostit podané obžaloby. Za daného stavu lze naopak konstatovat, že oba nižší soudy posuzovaly věrohodnost jednotlivých důkazů důkladně, když obzvláště pečlivě a obezřetně postupovaly při hodnocení jak vlastního doznání obviněného, tak výpovědi poškozeného T. V., stejně jako dalších svědeckých výpovědí a důkazů, načež ze všech souvislostí, které se nabízely, logickým a přesvědčivým způsobem vyvodily skutkové závěry, respektujíce přitom princip presumpce neviny. V nyní posuzované věci tak nejde o případnou existenci tzv. deformace důkazů ve smyslu konstantní judikatury Ústavního soudu, tj. o vyvozování skutkových zjištění, která v žádném smyslu nevyplývají z provedeného dokazování (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1235/09, a ze dne 4. 6. 1998, sp. zn. III. ÚS 398/97), jenž by měla za následek porušení zásady *in dubio pro reo*.

27. Námitce dovolatele, že jednal v omluvitelné pohnutce, a jeho jednání tak mělo být případně kvalifikováno jako trestný čin podle § 146a tr. zákoníku, kterou jako jedinou lze považovat za námitku hmotněprávní, a tedy podřaditelnou pod dovolací důvod uplatněný obviněným, dovolací soud z níže uvedených důvodů nepřisvědčil.

28. Trestného činu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky podle § 146a odst. 1, 2 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jinému způsobí těžkou újmu na zdraví v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného.

29. Skutková podstata trestného činu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky podle § 146a tr. zákoníku je privilegovanou skutkovou podstatou k trestným činům těžkého ublížení na zdraví podle §

145 tr. zákoníku a ublížení na zdraví podle § 146 tr. zákoníku. Tato privilegovaná skutková podstata postihuje nižším trestem případy, při nichž pachatel jinému úmyslně ublíží na zdraví nebo způsobí těžkou újmu na zdraví v silném rozrušení ze strachu, úleku nebo zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. Daná právní úprava přitom sleduje záměr, aby byly od těžkého ublížení na zdraví podle § 145 tr. zákoníku nebo ublížení na zdraví podle § 146 tr. zákoníku odlišeny případy typově společensky méně škodlivé (méně závažné). Z hlediska privilegovaného posouzení musí silné rozrušení pachatele pocházet ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli. Za silné rozrušení pachatele je třeba považovat duševní stav, při němž pachatel jak vnitřně, tak i zpravidla navenek vykazuje značné emoční vzrušení či neklid ovlivňující jeho další jednání a projevující se v průběhu činu, a to bez ohledu na to, zda se na takovém rozrušení podílí nervová labilita či přímo duševní porucha pachatele (tzv. psychické predispozice), anebo je příčinou silného rozrušení pouze vlastní strach, úlek, zmatek nebo jiné omluvitelné hnutí mysli na straně pachatele. Ublížení na zdraví je v daném případě důsledkem předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného, jedná-li pachatel pod vlivem takového zavrženíhodného jednání poškozeného, které je obecně považováno za chování v příkrém rozporu s morálkou a svědčí o morální zvrhlosti, bezcitnosti, bezohledném sobectví a o neúctě poškozeného k ostatním osobám nebo společnosti. Musí tedy jít o jednání zlé, zraňující, ponižující nebo hrozící způsobením závažné újmy na právech. Toto předchozí zavrženíhodné jednání poškozeného zároveň musí – má-li splňovat uvedená kritéria – v době, kdy pachatel páchá svůj čin, stále ve svém zraňujícím, ponižujícím či jinak negativně na obviněného dopadajícím účinku působit a čin obviněného jím musí být ovlivněn. Rozhodný je zde totiž právě tento neblahý účinek, který se odráží v chování obviněného a ovlivňuje jeho city, emoce či obvyklé vnímání reality.

30. V návaznosti na výše uvedené je s přihlédnutím ke skutkovým zjištěním nižších soudů závěr o tom, že by snad obviněný D. S. v daném případě jednal v omluvitelné pohnutce, zcela vyloučen. V nyní posuzované věci totiž nedošlo k fyzickému napadení poškozeného v důsledku jeho předchozího zavrženíhodného jednání vůči obviněnému. Skutková zjištění soudů nepodporují případnou úvahu, že obviněný atakoval poškozeného proto, že byl silně rozrušen a že na něj útočil ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli. Naopak potvrzují, že agresivní fyzický výpad vůči poškozenému nebyl odůvodněný a s ohledem na chování poškozeného adekvátní, když obviněný značně překročil míru proporcionality svého jednání k předchozímu chování poškozeného. Ani eventuální existence rizikové situace v dopravním provozu, jež by měla původ výlučně v jednání poškozeného, nicméně při níž nedošlo ke zranění žádné ze zúčastněných osob ani k poškození jejich motorových vozidel, by nemohla ospravedlnit následné sledování poškozeného obviněným za přítomnosti jeho těhotné partnerky a napadení poškozeného zbraní, jež bylo realizováno opakovanými údery do obličeje obuškem a mělo za následek, kromě drobných povrchových zranění v obličeji a rozbitých dioptrických brýlí, též zlomeninu nosu poškozeného, tedy zranění vyžadující odborný lékařský zákrok v podobě operace nosu s jeho několikadenní hospitalizací ve zdravotnickém zařízení. Obviněný se přitom dopustil fyzického útoku proti poškozenému v době, kdy poškozený ukončil jízdu a zaparkoval, tj. evidentně v okamžiku, kdy mu ze strany poškozeného nemohlo hrozit žádné nebezpečí. Obviněný se navíc za účelem napadení vyzbrojil obuškem, zatímco poškozený, jak vyplývá z obsahu předloženého trestního spisu, byl, pokud jde o fyzický výpad vůči obviněnému, zcela pasivní, což dokládá mimo jiné i fakt, že sám obviněný neutrpěl žádné zranění. Všechny tyto skutečnosti tak svědčí závěru, že obviněný nejednal v důsledku citového strádání z činu poškozeného, nýbrž šlo o snahu pomstít se poškozenému, eventuálně jej potrestat za předchozí konflikt vzniklý v rámci dopravního provozu, přičemž obviněný úmyslně využil své fyzické převahy a překvapivého agresivního útoku též k tomu, aby se zmocnil kamery z vozidla poškozeného, a to pravděpodobně s úmyslem znemožnit prokázání skutečného průběhu předchozího dopravního konfliktu a identifikaci své osoby.

31. Takové jednání přitom nelze v žádném ohledu považovat za omluvitelnou pohnutku ve smyslu

shora citovaného ustanovení § 146a tr. zákoníku. Konfliktní situace vznikající v rámci silničního provozu způsobené chováním jeho účastníků, které může být subjektivně vnímáno či objektivně posouzeno jako bezohledné, obvykle nevykazují znaky morální zvrhlosti, bezcitnosti a bezohledného sobectví, které bývají v tomto případě zákonem vyžadovány. Proto za situace, kdy obviněný fyzicky napadl poškozeného, byť mohl být rozhořčen jeho předchozím jednáním, nejednal v takovém citovém rozpoložení, které předpokládá omluvitelná pohnutka v podobě předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. V daném případě rovněž chybí působení emočního vlivu z takového předchozího jednání poškozeného, pod jehož působením musí obviněný jednat, aby šlo o omluvitelnou pohnutku. V těchto souvislostech je tedy patrné, že v nyní posuzované věci nebyly naplněny okolnosti předpokládané zákonodárcem u přečinu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky podle § 146a tr. zákoníku, proto Nejvyšší soud vyloučil možnost takovéhoto právního posouzení činu obviněného, když naopak právní kvalifikace učiněná Okresním soudem v Karlových Varech, stvrzená rovněž Krajským soudem v Plzni jako soudem odvolacím, je správná, odpovídající všem skutkovým zjištěním učiněným na podkladě řádně provedených důkazů.

VI.
Závěr

32. V souvislosti s uplatněnou argumentací dovolatele je třeba zdůraznit, že obviněný D. S. fakticky veškeré své dovolací námitky uplatnil již v předchozích stadiích trestního řízení, přičemž oba soudy nižších stupňů se s nimi již řádně vypořádaly. Soud prvního stupně ani odvolací soud se přitom v nyní posuzované věci nezpronevěřily přísnému pravidlu prokázání viny obviněného mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost, přičemž dbaly o dosažení co nejvyšší možné jistoty ohledně závěru vyplývajícího z jednotlivých důkazů. K tomu lze jen doplnit, že obecně platí, že procesní předpisy ponechávají, pokud jde o hodnocení důkazů, volnou úvahu rozhodujícímu soudu.

33. V daném řízení nedošlo ani k porušení práva obviněného na odvolání v důsledku nedostatečného vypořádání odvolacích námitek, respektive nevyhovujícího odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu, neboť odvolací soud se vypořádal jak se zásadními námitkami obviněného, tak i s hlavními procesními i hmotněprávními aspekty dané věci. V této souvislosti lze zmínit např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. II. ÚS 2947/08, z něhož mimo jiné vyplývá, že i Evropský soud pro lidská práva zastává stanovisko, že soudům adresovaný závazek, plynoucí z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a promítnutý do zákonných podmínek kladených na odůvodnění soudního rozhodnutí, „nemůže být chápán tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument“ (viz např. věc García proti Španělsku). V tomto směru lze poukázat rovněž na aktuální judikaturu Nejvyššího soudu, např. usnesení ze dne 29. 9. 2016, sp. zn. 4 Tdo 999/2016, usnesení ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 6 Tdo 1281/2018, aj.

34. S ohledem na charakter námitek obviněného považuje Nejvyšší soud za vhodné připomenout mimo jiné i právní závěr obsažený v usnesení Ústavního soudu dne 4. 5. 2005, sp. zn. II. ÚS 681/04, podle kterého právo na spravedlivý proces není možné vykládat tak, že garantuje úspěch v řízení či zaručuje právo na rozhodnutí, jež odpovídá představám stěžovatele (tj. obviněného). Uvedeným právem je zajišťováno „pouze“ právo na spravedlivé soudní řízení, v němž se uplatní všechny zásady soudního rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy.

35. S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovoláním napadeným rozhodnutím krajského soudu ani jemu předcházejícím postupem nedošlo k porušení zákona ve smyslu obviněným uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, ale ani žádného jiného z důvodů dovolání, jak jsou v zákoně taxativně zakotveny (a to ve znění citovaného ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. účinném do 31. 12. 2021, ani ve znění účinném od 1. 1. 2022). Jelikož bylo dovolání obviněného D. S. z hlediska jím uplatněného dovolacího důvodu shledáno zjevně neopodstatněným, postupoval Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1

písm. e) tr. ř. a jím podané dovolání odmítl.